

POSTANOWIENIE

Dnia 30 października 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Kwaśniewski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Irena Gromska-Szuster

SSA Dariusz Dończyk

w sprawie z wniosku P. K.

przy uczestnictwie J. K., I. K., G. K. i M. K.

o dział spadku i zniesienie współwłasności,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 października 2008 r.,

zażalenia wnioskodawczynie na postanowienie Sądu Okręgowego w P. z dnia 4 lipca 2008 r., sygn. akt II Ca (...),

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd drugiej instancji odrzucił skargę kasacyjną wniesioną dnia 23 czerwca 2008 r., od której nie została uiszczona żadna opłata przez wnioskodawczynię zwolnioną w całości od kosztów sądowych.

Sąd ten uznał, że w razie przyjęcia, iż zwolnienie od kosztów sądowych nie rozciąga się na postępowanie wywołane wniesieniem skargi kasacyjnej, wnioskodawczynie zobowiązana byłaby uiścić opłatę stałą w kwocie 1000 zł na podstawie art. 51 ust. 2 w zw. z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398), dalej „u.k.s.c.”.

Przy odmiennym stanowisku, tj. obowiązywaniu zwolnienia od kosztów sądowych także w postępowaniu kasacyjnym, skarżąca zobowiązana byłaby uiścić opłatę

podstawową w kwocie 30 zł z mocy art. 100 ust. 2 u.k.s.c. Wobec nieuiszczenia żadnej opłaty skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu bez względu na ocenę trafności któregokolwiek z obu powyższych stanowisk.

W zażaleniu na powyższe postanowienie skarżąca wniosła o jego uchylenie, twierdząc, że wobec wszczęcia niniejszej sprawy w dniu 13 marca 2006 r., a więc po wejściu w życie przepisów u.k.s.c., nie była zobowiązana do uiszczenia opłaty podstawowej od skargi kasacyjnej, ponieważ obowiązek taki obejmował z mocy art. 14 ust. 2 i art. 100 ust. 2 u.k.s.c. w ich dawnym brzmieniu jedynie opłacenie apelacji wniesionej po 10 marca 2007 r., ale tylko w sprawie wszczętej przed wejściem w życie u.k.s.c. Na poparcie swego stanowiska żaląca powołała się na uchwałę SN z dnia 27 marca 2008 r., sygn. akt III CZP 48/08 (dotychczas nie publikowaną).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego podjętą w dniu 5 czerwca 2008 r. „zwolnienie strony od kosztów sądowych w sprawie, przyznane w postępowaniu przed sądem powszechnym, nie obejmuje postępowania kasacyjnego (III CZP 142/07, OSNC 2008, nr 11, poz. 122). Uchwale tej nadano moc zasady prawnej. Kierując się tym stanowiskiem w sprawie niniejszej należało zatem przyjąć, że żaląca, nie korzystając ze zwolnienia od kosztów sądowych w postępowaniu skargowym i mogła je dopiero uzyskać występując ze stosownym wnioskiem. Mimo że tego nie uczyniła, nie uiściła od skargi kasacyjnej, której wniesienie z mocy art. 87¹ k.p.c. objęte jest przymusem adwokacko-radcowskim, należnej opłaty stałej przewidzianej w art. 51 ust. 2 w zw. z art. 18 ust. 2 u.k.s.c., rezygnując - co jest w sprawie bezsporne - z dokonania jakiegokolwiek wpłaty. Ponieważ zgodnie z art. 130² § 3 k.p.c. sąd obowiązany jest bez wezwania odrzucić środek zaskarżenia wniesiony przez adwokata, radcę prawnego bądź rzecznika patentowego nie opłacony należną opłatą stałą lub stosunkową, zaskarżone zażalenie rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w P. należało zaakceptować. Sąd ten prawidłowo przyjął, że skarga kasacyjna, jako nie opłacona, podlegała odrzuceniu. Za trafne należało jednak uznać tylko te powołane przez Sąd odwoławczy dla uzasadnienia swego stanowiska motywy, które opierały się na założeniu przyjętym w powołanej wyżej uchwale wiążącej Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym także niniejsze zażalenie. Jak to już wyżej zaznaczono, w sprawie za decydującą dla odrzucenia skargi kasacyjnej należało uznać okoliczność, że wnioskodawczyni, która korzystała ze zwolnienia od kosztów sądowych jedynie w postępowaniu przed sądami powszechnymi, nie wnosiła o uzyskanie takiego zwolnienia także w postępowaniu

kasacyjnym ani też nie uiściła należnej od tej skargi opłaty stałej przewidzianej w u.k.s.c. dla spraw o dział spadku i zniesienie współwłasności.

W tej sytuacji jako pozbawione znaczenia należało ocenić zarzuty zażalenia dotyczące braku obowiązku uiszczenia opłaty podstawowej. Na marginesie jedynie wymaga wyjaśnienia, że - wbrew twierdzeniom żalącej - z powołanej w zażaleniu uchwały SN z dnia 27 marca 2008 r. nie wynika jakoby obowiązek uiszczenia opłaty podstawowej od apelacji wniesionej po dniu 10 marca 2007 r. przez osobę zwolnioną od kosztów sądowych dotyczył jedynie spraw wszczętych przed wejściem w życie u.k.s.c., tj. przed dniem 2 marca 2006 r. Stanowisko to pozostaje zresztą w oczywistej sprzeczności z jednoznacznym brzmieniem art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych ustawy (Dz. U. z 2007 r. Nr 21, poz. 123) znoszącej obowiązek uiszczania opłat podstawowych, który to przepis stanowi, że do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej, tj. przed dniem 10 marca 2007 r., należy stosować przepisy dotychczasowe. Na podstawie analizy tego właśnie przepisu zostało w uzasadnieniu powołanej uchwały wprost wyjaśnione, że obowiązek uiszczenia opłaty podstawowej przez osoby zwolnione od kosztów sądowych nie obejmuje pism wnoszonych jedynie w sprawach wszczętych po dniu 10 marca 2007 r. Błąd skarżącej wynikał zapewne ze sposobu sformułowania tej uchwały, który to sposób zdeterminowany był treścią zagadnienia prawnego przedstawionego Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia. Zagadnienie to dotyczyło tylko - co wprost wynika z komparycji wskazanej uchwały - spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie u.k.s.c.

Z omówionych przyczyn zażalenie wnioskodawczyni, jako bezzasadne, podlegało stosownie do art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. oddaleniu.